

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

ректор Херсонського державного університету,

Олександр СПІВАКОВСЬКИЙ

«24» березня 2025 р.

ПРОГРАМА

**вступної співбесіди з іноземної мови
для здобуття освітньо-наукового ступеня
доктор філософії PhD
на основі повної вищої освіти (магістра)
(денна, вечірня, заочна форми навчання)
за всіма спеціальностями**

Херсон 2025

Затверджено на засіданні кафедри кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова

(протокол № 9 від 06.05.2025 року)

Голова комісії
(укладач програми)

(підпис)

Кіщенко Ю.В.

ЗМІСТ

1. Загальні положення

2. Зміст програми

3. Перелік тем

4. Перелік граматичних тем для підготовки до вступного випробування:

a) перелік тем з граматики(англійська мова);

b) перелік тем з граматики (німецька);

c) перелік тем з граматики (французька);

d) перелік тем з граматики (іспанська).

5 Критерії оцінювання знань вступника

6. Список рекомендованої літератури

Загальні положення

Євроінтеграційні процеси в Україні передбачають створення єдиної Євразії вищої освіти задля забезпечення конкурентоспроможності українських фахівців у світі. Це вимагає від майбутніх докторів філософії певного (вищого) рівня володіння іноземною мовою.

Створення Програми вступної співбесіди з іноземної мови для здобуття освітньо-наукового ступеня доктор філософії на основі повної вищої освіти відповідає вимогам Державної національної програми «Освіта» («Україна ХХІ століття»), Національної доктрини розвитку освіти України у ХХІ столітті, Закону України «Про вищу освіту», Загальноєвропейським рекомендаціям з мовної освіти. Основні положення зазначених документів спрямовані на підвищення якості освіти шляхом структурної перебудови національної освітньої системи, суттєвого розширення міжнародного співробітництва, що, в свою чергу, потребує знання іноземних мов.

Зміст програми

Програму вступної співбесіди з навчальної дисципліни «Іноземна мова» призначено для здобувачів освітньо-наукового ступеня доктор філософії на основі повної вищої освіти (денна, заочна форми здобуття освіти), які проходять співбесіду на базі ХДУ.

Метою вступної співбесіди є перевірка рівня знань здобувачів з іноземної мови, визначення рівня іншомовної комунікативної компетентності, оцінка ступеня сформованості умінь володіти словниковим запасом та граматичними структурами. Зміст програми дає можливість охопити основну тематику навчального курсу «Іноземна мова», перевірити та оцінити мовну, комунікативну, соціокультурну, країнознавчу компетенції здобувачів.

Вступна усна співбесіда з іноземної мови дозволяє оцінити рівень володіння мовою на семантичному, інтерпретативному та текстовому рівнях. Семантичний визначає здатність мобілізувати ресурси (системні знання, вміння), необхідні для вилучення і передачі інформації. Інтерпретативний – здатність мобілізувати ресурси, необхідні для визначення контекстуального значення мовленнєвих засобів та їх трансформації. Текстовий – здатність мобілізувати ресурси, необхідні для текстової діяльності: відтворювати текст, а також розрізняти та обирати тип, жанр і стиль тексту.

Об'єктом контролю є усне мовлення, а також лексичний і граматичний аспекти комунікації через використання мови.

Тривалість проведення вступної співбесіди становить не більше 20 хвилин на одного абітурієнта.

Результат вступної співбесіди оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів.

Під час проведення вступної співбесіди не допускається користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії. Абітурієнт повинен обов'язково увімкнути відеокамеру. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації, він/вона відсторонюється від участі у співбесіді, про що складається відповідний акт.

Перелік тем

1. Географічне розташування та політична система України.
2. Інтеграція України до Європейського Союзу. Особливості процесу інтеграції.
3. Велика Британія. Географічне положення та політична система країни.
4. Сполучені Штати Америки. Політична система та економічний розвиток країни.

5. Подорожі. Правила поведінки на митниці.
6. Транспорт. Подорожі на поїзді, літаком, на судні.
7. Гроші. В банку. Державна та іноземна валюта. Обмін валюти.
8. Покупки. Товари продовольчі та промислові.
9. Види житла для туристів. Сучасні готелі, мотелі, курортні зони. Послуги працівників готелю.
10. Їжа. Українська кухня. Традиційний та святковий стіл.
11. У ресторані (кафе). Правила поведінки за столом.
12. Компанія. Типи компаній. Структура компанії.
13. Інтернет. Історія виникнення інтернету.
14. Сучасна людина і комп'ютер. Сучасні засоби зв'язку.
15. Реклама і суспільство. Переваги і недоліки сучасної реклами.
16. Працевлаштування. Пошук роботи. Вимоги до кваліфікації. Резюме.
17. Ділова кореспонденція. Види ділових листів.
18. Засоби масової інформації. Їх вплив на суспільство.
19. Культурна спадщина України. Видатні діячі історії та культури.
20. Здоровий спосіб життя.
21. Захист довкілля. Проблема збереження навколишнього середовища.
22. Розвиток спорту в Україні. Видатні українські спортсмени.
23. Науково-технічний прогрес. Видатні діячі науки.
24. Традиції та звичаї українського народу.
25. Традиції та звичаї країни, мова якої вивчається.

Рекомендовані додаткові запитання

1. Назвіть коло Ваших наукових інтересів.
2. Що спонукає Вас до наукового пошуку?
3. Чи є у Вас попередні досягнення з наукової роботи?
4. Чи знаєте Ви про особливості навчання докторів філософії?
5. Назвіть тему Вашого майбутнього наукового дослідження.
6. Чи можете Ви окреслити теоретичні роботи, на які Ви плануєте спиратись у своїй роботі?
7. Які Ваші плани на майбутню наукову кар'єру?
8. Чи є у Вас досвід участі у наукових конференціях міського, всеукраїнського або міжнародного рівня?

Перелік граматичного матеріалу для підготовки до екзамену

(англійська мова)

Морфологія

Іменник. Іменники власні і загальні. Обчислювані та не обчислювані. Категорія числа. Категорія відмінка.

Артикль. Означений та неозначений артикль. Артиклі з географічними і власними назвами. Артиклі із загальними іменниками і числівниками. Артиклі з унікальними іменниками. Артиклі з назвами частин доби, місяців і пір року, зі словами *сніданок, обід, вечеря, школа, лікарня, університет, церква, в'язниця*. Артиклі з паралельними структурами. Відсутність артикля.

Дієслово. Утворення і основні випадки використання теперішнього, минулого та майбутнього часів групи Indefinite, Continuous, Perfect та Perfect Continuous.

Конструкція There is / There are.

Пасивний стан.

Основні модальні дієслова.

Пряма і непряма мова. Правило узгодження часів.

Прикметник. Ступені порівняння та порівняльні структури.

Прислівник. Ступені порівняння прислівників.

Займенник. Особові займенники: називний і об'єктний відмінок. Присвійні займенники "some", "any" та їхні похідні. Кількісні займенники "much, many, little, few".

Неособові дієслівні форми. Інфінітив. Герундій. Дієприкметник теперішнього і минулого часу. Їхні функції в реченні. Конструкції з інфінітивом, герундієм та дієприкметником.

Категорії способу Наказовий спосіб. Умовний спосіб.

Синтаксис

Просте речення Порядок слів. Типи речень, типи запитань. Структурні і семантичні види простого речення. Інверсія. Головні члени речення. Узгодження присудка з підметом. Другорядні члени речення. Їх типи. Складні речення. Типи складних речень. Типи складносурядних та складнопідрядних речень.

(німецька мова)

Морфологія. Іменник Рід, число, відмінювання і вживання іменників у різних відмінках.

Артикль. Вживання означеного артикля. Вживання неозначеного артикля. Вживання нульового артикля.

Дієслово Утворення і вживання часових форм сильних та слабких дієслів у Präsens, Perfekt, Imperfekt, Futurum. Вживання Präsens у значенні теперішнього і майбутнього часу. Вживання Perfekt у бесіді і короткому повідомленні про те, що відбулося. Вживання Imperfekt у розповіді. Утворення форм пасивного стану в Präsens, Perfekt, Imperfekt. Інфінітивні групи, основні випадки вживання інфінітиву з часткою zu. Partizip I, Partizip II у ролі означення.

Прикметник

Вживання короткої і повної форми прикметників. Утворення, відмінювання і вживання ступенів порівняння прикметників у різних відмінках.

Прислівник

Вживання прислівників у різних ступенях порівняння.

Займенник

Вживання особових займенників у називному, давальному і знахідному відмінках.

Відмінювання і вживання вказівних займенників jener, dieser, присвійних займенників, займенників wer і was.

Прийменник

Вживання прийменників з подвійним керуванням, прийменників, що вимагають давального відмінка: aus, bei, nach, mit, von, zu; родового відмінка: während; знахідного відмінка: für, durch, ohne, um, gegen.

Синтаксис

Вживання стверджувальних речень, заперечних речень з nicht і kein, наказових (спонукальних), запитальних речень із запитальними словами та без них. Вживання речень з присудком, вираженим зв'язкою з іменником чи прикметником у короткій формі (складний іменний присудок), з простим дієслівним присудком, з простим присудком, вираженим дієсловами з відокремлюваним префіксом у простих і складних часових формах.

Вживання речень із складним дієслівним присудком, вираженим модальним дієсловом з інфінітивом або дієсловом з інфінітивом з zu.

Вживання складнопідрядних речень з підрядним додатковим із сполучником dass, з підрядним часу із сполучниками wenn, als чи nachdem, з підрядним причини із сполучниками weil, da. Вживання складносурядних речень із сполучниками und, aber, denn, deshalb.

Складнопідрядні речення з підрядним означальним, що вводиться сполучними словами der, die, das в усіх відмінках. Речення з конструкцією haben або sein+zu+Infinitiv. Речення з конструкцією: модальне дієслово + Infinitiv Passiv.

Вживання речень з підметом, вираженим займенниками man, es.

(французька мова)

Морфологія

Іменник

Іменники власні і загальні. Рід іменників. Категорія числа, множина простих та складних іменників.

Артикль

Означений та неозначений артикль. Частковий артикль. Артиклі з географічними і власними назвами. Артиклі із загальними іменниками і числівниками. Артиклі з назвами частин доби, місяців і пір року, місяців та днів тижня. Відсутність артикля.

Прийменник “de”.

Дієслово

Особові форми дієслова. Способи дієслова: дійсний, наказовий, умовний. Утворення та вживання дієслівних часів груп Indicatif, Subjonctif, Conditionnel. Пасивний стан. Наказовий спосіб. Пряма і непряма мова. Узгодження часів. Неособові форми дієслова: Participe présent, passe, part. pas. compose, Adj. verbal, Gérondif, їх утворення та функції в реченні.

Прикметник

Ступені порівняння прикметників. Особливі форми ступенів порівняння. Місце та функції прикметників.

Прислівник

Ступені порівняння прислівників. Місце прислівників.

Займенник

Особові, вказівні, присвійні, неозначені, відносні, питальні займенники.

Синтаксис

Просте речення

Порядок слів. Типи речень, типи запитань. Структурні і семантичні види простого речення. Інверсія. Головні члени речення. Узгодження присудка з підметом. Другорядні члени речення. Їх типи.

Складні речення

Типи складних речень. Типи складносурядних та складнопідрядних речень.

(іспанська мова)

Морфологія
 Іменник
 Множина, рід іменників.
 Артикль
 Вживання артиклів.
 Прикметник
 Ступені порівняння прикметників
 Займенник
 Числівник
 Кількісні й порядкові числівники.
 Дієслово
 Особові форми дієслова. Способи дієслова: дійсний, наказовий, умовний. Утворення та вживання дієслівних часів груп Indicativo, Subjuntivo, Condicional. Наказовий спосіб. Пряма і непряма мова.
 Узгодження часів. Неособові форми дієслова: Infinitivo, Participio, Gerundio їх утворення та функції в реченні, звороти.
 Прислівник
 Ступені порівняння прислівників.
 Прийменник
 Особливості вживання прийменників.
 Сполучник
 Найбільш уживані сурядні й підрядні сполучники.
 Синтаксис:
 Просте речення. Порядок слів у простому реченні. Засоби відокремлення членів речення.
 Складне речення. Складносурядні та складнопідрядні речення. Типи підрядних речень.
 Пряма й непряма мова.

Критерії оцінювання знань вступника

Усна індивідуальна співбесіда дозволяє здійснити контроль сформованості мовленнєвих вмінь та навичок абітурієнтів, а також оцінити якість засвоєння лексичного та граматичного матеріалу.

Основними критеріями оцінювання знань вступників є:

- характер і якість самостійної підготовки;
- ступінь усвідомлення матеріалу, розуміння того, про що повідомляється;
- повнота, правильність і точність викладу матеріалу;
- уміння застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях.

Змістовий вияв критерію	Висновок комісії про рекомендацію до зарахування	Бал за 200- бальною шкалою
Абітурієнт може правильно, повно й змістовно викласти певну інформацію з теми; вміє дати чітку, логічну і послідовну характеристику певній події, предмету чи явищу; висловлює свою думку та вміє відповісти на запитання, які мають на меті уточнити зміст відповіді; володіє необхідними навичками мовленнєвої компетенції (правильною й чіткою вимовою, багатим лексичний запасом, правильними граматичними й синтаксичними конструкціями).	рекомендовано до зарахування	200–190

Абітурієнт достатньо повно розкриває запропоноване питання; майже вільно орієнтується у запропонованій темі; дає чітку, але не зовсім логічну й послідовну характеристику певній події, предмету чи явищу; намагається висловити свою думку, розуміє основні граматичні правила, володіє навичками мовленнєвої компетенції (правильною вимовою, достатнім лексичним матеріалом, правильними граматичними й синтаксичними конструкціями). При цьому допускає незначні неточності у логічності викладу матеріалу, у вимові та вживанні граматичних і синтаксичних конструкцій.	рекомендовано до зарахування	140–189
Абітурієнт розуміє та може сформулювати лише деякі висловлювання запропонованої теми; дає загальну і не досить чітку характеристику окремим елементам певної події, предмета чи явища; демонструє розуміння деяких граматичних правил, але не завжди вміє правильно застосувати їх на практиці; неповністю володіє навичками мовленнєвої компетенції. При цьому допускає значні неточності під час висловлювання, робить помилку у вимові та вживанні граматичних і синтаксичних конструкцій.	рекомендовано до зарахування	100–139
Абітурієнт не розуміє та не може висловитись із запропонованої теми; з труднощами орієнтується у запропонованій комунікативній ситуації; дає не досить чітку характеристику окремим елементам певної події, предмета чи явища; розуміє деякі основні граматичні правила, але не завжди вміє їх застосувати; неповністю володіє навичками мовленнєвої компетенції. При цьому допускає значні помилки при викладі змісту теми, у вимові та у процес використання граматичних і синтаксичних конструкцій.	не рекомендовано до зарахування	0–99

Список рекомендованої літератури

Базова (основна)

1. Барановська Т.В. Граматика англійської мови. Збірник вправ. К.: ВП Логос-М, 2008. 384 с.
2. Бонді Е.А. Англійська мова для студентів-істориків. К.: АСТ, 2006. 402 с.
3. Бессонова І.В. Англійська мова (за професійним спрямуванням). Частина II. К.: Університет «Україна», 2005. 263 с.
4. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. К: ТОВ «ВП Логос-М», 2007. 352 с.
5. Збірник тестових завдань «Іноземна мова (за професійним спрямуванням). Моніторинг знань студентів II курсу нефілологічних спеціальностей» / [упор. К.М. Байша, А.В. Воробйова, А.В. Попович та ін.] Херсон: Видавництво ХДУ, 2009. 88 с.
6. Збірник фахових текстів із завданнями з курсу «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)»: метод. забезпечення контролю навчальних досягнень студентів / [упор. К.М. Байша, А.В. Воробйова, Є.О. Ірклій та ін.] Херсон: Видавництво ХДУ, 2011. 68 с.
7. Мартинюк А.П. Англійська мова. Збірник типових тестових завдань: навч. посіб./ А.П. Мартинюк, І.О. Свердлова, І.Ю. Набокова. К.: Український центр підготовки абітурієнтів, 2016. 208 с.
8. Методичні рекомендації з вивчення курсу «Іноземна мова (за профілем спрямування)» / А. В. Воробйова, А.В. Попович, Є.Г. Єремєєва та ін. Херсон: Айлант, 2008. 104 с.

9. Мисик Л.В. Англійська мова. Комунікативний аспект. К.: Атіка, 2010. 368 с.
10. Науково-методичні рекомендації «Іноземна мова (за професійним спрямуванням). Моніторинг знань студентів I курсу нефілологічних спеціальностей (збірник тестових завдань)» / А.В. Воробйова, А.В. Чуба, Є.Г. Еремєєва та ін. Херсон: Видавництво ХДУ, 2008. 192 с.
11. Слухинська В.С., Шилінська І.Ф. Англійська мова для професійного спілкування (для технічних спеціальностей): Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. 120 с.
12. Турук І.Ф., Кнаб О.Д. Англійська мова в комп'ютерній сфері. К.: Університетська книга. 2012. 298 с.
13. Ханнікова Л.Н. Spoken English. К.: Совамінко. 2011. 288 с.
14. English: Тексти. Підручник. Для студентів інженерних, аграрних, медичних вищих навчальних закладів/ Укладач Є.О.Мансі. К: Видавничий центр «Академія», 2004. 432 с.
15. Focus on English. Student's Book: Навчальний посібник з англійської мови для здобувачів першого рівня вищої освіти. Видання друге, змінене та доповнене. / Укладачі: М. Сокол, Л. Черній, Л. Заблоцька, В. Мелешенко, Г. Драпак. Тернопіль: Вектор, 2024. 196 с.

Допоміжна

1. Мансі Є.О. Практикум з англійської мови: посібник. К.: ІНКООС, 2005. 335 с.
2. Навчально-методичний посібник загальноосвітньої дисципліни «Закордонна подорож студента на наукову конференцію» для студентів II-III курсів немовних факультетів / [Цоброва І.А., Швець Є.С., Покорна Л.М., Черепанова С.Б. та ін.]. Херсон, 2002. 96 с.
3. Тучина Н.В. A Way to Success: English for University Students. Year 1. Х.: Фоліо, 2004. 336 с.
4. Manin, G., Yurchenko, A., Redchenko, T. Oxford Exam Trainer B1 Student's Book. Oxford University Press, 2018. 207 p.
5. Weale, H., Yurchenko, A., Oxford Exam Trainer B2 Student's Book. Oxford University Press, 2020. 183 p.

Інтернет-ресурси

1. Англійська мова для правників. English for Lawyers: підручник з навчальної дисципліни "Англійська мова (за професійним спрямуванням)" [Електронний ресурс] / [Н.І. Арзянцева, Л.В. Гайдамащук, О.Є. Гуменчук, В.О. Кічигін, С.М. Молотай, О.О. Нагорна, А.А. Петрушко] // Хмельницький університет управління та права, 2011. Режим доступу до підручника: http://www.univer.km.ua/sub_kaf/s_531.pdf
2. Практикум з англійської мови за професійним спрямуванням. Частина 1. [Електронний ресурс] / Бабкова-Пилипенко Н.П. // Миколаїв: видавництво МДГУ ім. Петра Могили, 2008. 100 с. Режим доступу до підручника: <http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=3&b=72>
3. Англійська мова для вищих навчальних мистецьких закладів: підручник для студентів та аспірантів вищих навчальних закладів / Є. Г.Чечель, Н. П. Чечель // Вінниця: НОВА КНИГА, 2011. 456 с. Режим доступу до підручника: <http://novaknyha.com.ua/downloads/pdf/450.pdf>